Europos Parlamentas
2024-2029

Biudžeto komitetas

2024/0274(COD)

22.11.2024

BIUDŽETINIS VERTINIMAS

Biudžeto komiteto

pateiktas Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetui

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl specialių Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) priemonių, skirtų papildomai pagalbai nuo gaivalinių nelaimių nukentėjusioms valstybėms narėms teikti, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2020/2220
(COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD))

Biudžetinio vertinimo referentas: Hélder Sousa Silva

PA_LegEvaluation

BIUDŽETINIS VERTINIMAS

pateiktas Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetui dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl specialių Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) priemonių, skirtų papildomai pagalbai nuo gaivalinių nelaimių nukentėjusioms valstybėms narėms teikti, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2020/2220
(COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274**(**COD**))**

Biudžeto komitetas, vadovaudamasis Darbo tvarkos taisyklių 58 straipsniu, įvertino pasiūlymą ir padarė tokias išvadas:

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių[1],

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa[2],

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo[3],

A. kadangi pastarojo meto su klimato kaita susijusios gaivalinės nelaimės ES padarė pražūtingą poveikį kaimo gyventojams, gyvenantiems ir dirbantiems atitinkamuose regionuose – dėl šių nelaimių sunaikintas didelis žemės ūkio ir miškininkystės gamybos potencialas, šių regionų ūkininkai, miškų savininkai ir kaimo įmonės prarado daug pajamų, padidėjo Europos maisto sistemos pažeidžiamumas ir kilo pavojus ES apsirūpinimo maistu saugumui bei tradicinių produktų prieinamumui;

B. kadangi biudžetiniame vertinime nagrinėjamas tiesioginis ir ne visai tiesioginis iniciatyvos ar pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto poveikis biudžeto požiūriu;

C. kadangi pagal Darbo tvarkos taisykles atliekant biudžetinį vertinimą išnagrinėjama, ar pasiūlyme dėl teisiškai privalomo akto numatyta pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių, ir įvertinamas galimas siūlomo finansavimo poveikis kitoms Sąjungos programoms ar politikos sritims; kadangi taip pat turi būti nustatyta, ar pasiūlymas yra suderinamas su daugiamete finansine programa, nuosavų išteklių sistema ir atitinkamu tarpinstituciniu susitarimu, taip pat su Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2024/2509[4] nustatytais biudžeto principais;

D. kadangi Parlamentas siekia suderinti savo teisėkūros ir biudžeto kompetencijas, kad

[1] OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
[2] OL L 433I, 2020 12 22, p. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
[3] OL L 433I, 2020 12 22, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
[4] OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

sustiprintų savo institucinį vaidmenį sprendimų priėmimo procese;

E. kadangi Parlamentas ragino vykdyti ir rėmė ankstesnes iniciatyvas, kuriomis siekiama padidinti ES biudžeto reagavimo į krizes pajėgumus, pakeičiant tinkamumo finansuoti kriterijus, kad būtų galima keisti asignavimų pagal pasidalijamojo valdymo fondus paskirtį; kadangi buvo suprantama, kad tokie pakeitimai neturėtų daryti poveikio nacionaliniam išankstiniam sanglaudos ir bendros žemės ūkio politikos fondų paskirstymui;

F. kadangi kyla rizika, kad nuo 2024 m. spalio mėn. dalis EŽŪFKP veiksmų programų įsipareigojimų, įskaitant įsipareigojimus, finansuojamus asignuotosiomis pajamomis pagal „NextGenerationEU“ skolinimosi schemą, paskirstytų 10 valstybių narių, bus panaikinti pagal 2014–2022 m. laikotarpiu taikytinos EŽŪFKP teisinės sistemos N+ 3 taisyklę;

G. kadangi teisės akto pakeitimu siekiama suteikti daugiau biudžetinio lankstumo galimybių, kad būtų galima perskirstyti finansavimą naujoms EŽŪFKP priemonėms, kad būtų galima teikti papildomą tikslinę pagalbą ir suteikti lankstumo galimybių nuo gaivalinių nelaimių, įvykusių nuo 2024 m. sausio 1 d., nukentėjusioms valstybėms narėms;

H. kadangi pagrindinis iš dalies keičiančio reglamento tikslas – padėti ūkininkams, miškų valdytojams ir tam tikroms labiausiai nuo gaivalinių nelaimių nukentėjusioms mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) užtikrinti tikslinį likvidumą, be kita ko, skiriant vienkartines išmokas iki 42 000 EUR vienam paramos gavėjui;

1. pažymi, kad Komisija teigia, jog pasiūlymas apskritai neturi poveikio biudžetui įsipareigojimų požiūriu; vis dėlto atkreipia dėmesį į tam tikrą poveikį biudžetui;

2. primena, kad Parlamentas ne kartą ragino skirti daugiau išteklių ES solidarumo fondui (ESSF), atsižvelgiant į didėjantį gaivalinių nelaimių skaičių ir mastą, taip pat į poreikį paspartinti ir supaprastinti procedūras, kad parama greičiau pasiektų nuo gaivalinių nelaimių nukentėjusias valstybes nares ir regionus; pabrėžia, kad reikia supaprastinti administravimą, kad būtų galima greitai panaudoti lėšas ir išmokėti vienkartines išmokas ūkininkams, tradicinių produktų gamintojams, miškininkams ir MVĮ;

3. primena, kad Parlamentas ne kartą kritikavo padėtį, kai iš anksto suplanuotas finansavimas naudojamas kaip reagavimo į ekstremaliąsias situacijas priemonė, ir teigia, kad šis požiūris gali pakenkti ilgesnio laikotarpio politikos ir investicijų tikslams, nustatytiems EŽŪFKP teisinėje sistemoje; vis dėlto pripažįsta, kad šiuo pasiūlymu siūlomas pragmatiškas sprendimas, kaip spręsti nepakankamo ES biudžeto lankstumo ir reagavimo į krizes pajėgumų problemą, kad būtų galima greitai reaguoti į nukentėjusių gyventojų poreikius;

4. pripažįsta, kad, atsižvelgiant į lėtą kaimo plėtros lėšų įsisavinimą tam tikrose valstybėse narėse ir mažesnį nei 75 proc. lėšų panaudojimo lygį pagal kelias eilutes, lankstumo priemonės gali būti pateisinamos;

5. vis dėlto apgailestauja, kad taisomajame rašte Nr. 1/2025 nenurodoma ir nėra jokios finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos, kuri būtų panaši į prie pasiūlymo dėl

RESTORE pridėtą pažymą[5] ir kurioje būtų paaiškintas ir kiekybiškai įvertintas poveikis mokėjimų profiliui; primena, kad tai turi tiesioginių pasekmių valstybių narių nacionaliniams įnašams į ES biudžetą; prašo Komisijos pateikti tokią informaciją;

6. palankiai vertina apčiuopiamą finansinę paramą ūkininkams, įskaitant smulkius ir mažas pajamas gaunančius ūkininkus ir tradicinių produktų gamintojus, miškininkams ir MVĮ, nukentėjusiems nuo gaivalinių nelaimių, pvz., didelių potvynių, sausrų ir miškų gaisrų – tokia parama yra konkreti Europos solidarumo išraiška; pripažįsta, kad reikia sparčiai spręsti dėl pastarojo meto pražūtingų su klimatu susijusių nelaimių atsiradusią pajamų praradimo problemą, kurią patiria žemės ūkio ir miškininkystės produktų perdirbimu, rinkodara ar plėtojimu užsiimantys ES ūkininkai, miškininkai ir MVĮ; palankiai vertina tai, kad, pagal dabartinį pasiūlymą, teikiant finansinę paramą pirmenybė turėtų būti teikiama paramos priemonėms, grindžiamoms principu „atkurti geriau, nei buvo“, sudarant sąlygas visapusiškesnei ir prevencinei ES paramai, skirtai ES kaimo vietovių pasirengimui ir atsparumui skatinti; pabrėžia, kad reikia papildomos finansinės paramos natūriniam žemės ūkiui, mažas pajamas gaunantiems ūkininkams ir tradicinių produktų gamintojams; pabrėžia, kad papildomas finansavimas kaimo vietovėms galėtų būti skiriamas pagal 2025 m. ES metinio biudžeto ES civilinės saugos mechanizmą;

7. primena bendrą pastabą, kad daugumos ES dotacijų finansavimas, siekiantis 100 proc. ES bendro finansavimo normą, nors ir duoda veiksmingų rezultatų, kelia klausimų dėl mažesnės bendros sumos, skiriamos politikai ir programoms įgyvendinti, taip pat dėl nacionalinės, regioninės ir vietos atsakomybės; vis dėlto yra įsitikinęs, kad tai visiškai pateisinama, kai reikalinga pagalba nelaimės atveju ir yra skubios likvidumo paramos poreikis; pabrėžia, kad reikia konsultuotis su nukentėjusiais ūkininkais, miškininkais, MVĮ ir suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų teikiama reali ir tikslinė parama;

8. primena, kad savanoriškai sumažinus nekintamumo ribą gali sumažėti tinkamos finansuoti išlaidos, kurias būtų galima įskaičiuoti nustatant atitinkamus ES biudžeto horizontaliųjų prioritetų integravimo tikslus, ir sykiu pripažįsta, kad reikia tokių lankstumo priemonių, kad būtų galima perskirstyti finansavimą naujai priemonei ir esamai papriemonei, skirtai žemės ūkio gamybos potencialui atkurti, o ypač tokiu būdu, kuriuo būtų didinamas atsparumas;

9. pažymi, kad antrinis priemonės tikslas – užkirsti kelią gresiančiam dar nepanaudotų biudžetinių įsipareigojimų, prisiimtų 2021 ir 2022 m., panaikinimui; mano, kad tai turi pasekmių turimų išteklių kiekiui pagal pakopinio mechanizmo 3a etapą (EURI specialios priemonės panaikintų įsipareigojimų skyriaus lėšos), kuris įtvirtintas neseniai persvarstytame daugiametės finansinės programos reglamente;

10. mano, kad ilgalaikėje perspektyvoje labiau išplėtotas ir tikras biudžeto lankstumas turėtų leisti panašiais atvejais atlikti biudžeto perkėlimus, kad būtų galima panaudoti lėšas pagal tam skirtą išlaidų priemonę, turinčią biudžeto eilutę, teisinį pagrindą ir valdymo sistemą ir geriau tinkančią reagavimui į ekstremaliąsias situacijas ir likvidumo paramai;

11. daro išvadą, kad pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl

[5] 2024 m. spalio 21 d. pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl skubios regioninės atstatymo paramos (RESTORE), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1058 ir Reglamentas (ES) 2021/1057 (COM(2024)0496).

specialių Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) priemonių, skirtų papildomai pagalbai nuo gaivalinių nelaimių nukentėjusioms valstybėms narėms teikti, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2020/2220, yra suderinamas su Darbo tvarkos taisyklių 58 straipsnio 3 dalyje nurodytais elementais.

PRIEDAS. SUBJEKTAI ARBA ASMENYS, IŠ KURIŲ BIUDŽETINIO VERTINIMO REFERENTAS GAVO INFORMACIJOS

Biudžetinio vertinimo referentas, prisiimdamas visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

BIUDŽETINĮ VERTINIMĄ TEIKIANČIO KOMITETO PROCEDŪRA

Pavadinimas	Specialios Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) priemonės, skirtos papildomai pagalbai nuo gaivalinių nelaimių nukentėjusioms valstybėms narėms teikti
Nuorodos	COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD)
Atsakingas komitetas	AGRI
Paskelbimo plenariniame posėdyje data	BUDG 13.11.2024
Biudžetinio vertinimo referentas (-ė) Paskyrimo data	Hélder Sousa Silva 13.11.2024
Svarstymas komitete	21.11.2024
Priėmimo data	21.11.2024
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 31 –: 0 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Georgios Aftias, Isabel Benjumea Benjumea, Tomasz Buczek, Tamás Deutsch, Angéline Furet, Thomas Geisel, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Fabienne Keller, Janusz Lewandowski, Giuseppe Lupo, Ignazio Roberto Marino, Fernando Navarrete Rojas, Matjaž Nemec, Danuše Nerudová, Ruggero Razza, Bogdan Rzońca, Hélder Sousa Silva, Nicolae Ştefănuță, Joachim Streit, Carla Tavares, Nils Ušakovs, Auke Zijlstra
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Moritz Körner, Tiago Moreira de Sá
Posėdyje per galutinį balsavimą pagal 216 straipsnio 7 dalį dalyvavę nariai	Christophe Bay, Udo Bullmann, Andrzej Buła, Gheorghe Falcă, Ştefan Muşoiu, Jan-Christoph Oetjen

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS
BIUDŽETINĮ VERTINIMĄ TEIKIANČIAME KOMITETE

31	+
ECR	Ruggero Razza, Bogdan Rzońca
NI	Thomas Geisel
PPE	Georgios Aftias, Isabel Benjumea Benjumea, Andrzej Buła, Gheorghe Falcă, Janusz Lewandowski, Fernando Navarrete Rojas, Danuše Nerudová, Hélder Sousa Silva
PfE	Christophe Bay, Tomasz Buczek, Tamás Deutsch, Angéline Furet, Tiago Moreira de Sá, Auke Zijlstra
Renew	Fabienne Keller, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen, Joachim Streit
S&D	Udo Bullmann, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Giuseppe Lupo, Ştefan Mușoiu, Matjaž Nemec, Carla Tavares, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Ignazio Roberto Marino, Nicolae Ştefănuță

0	-

0	0

Sutartiniai ženklai:
+ : už
- : prieš
0 : susilaikė